[2018] 6 ਐਸ ਸੀ ਆਰ962

ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਐਮ/ਐਸ ਬ੍ਰਹਮਪੁੱਤਰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਲਿਮਟਿਡ

(2018 ਦਾ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 3344)

22 ਮਾਰਚ, 2018

[ਆਦਰਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਗੋਇਲ, ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੇਮਨ ਅਤੇ

ਉਦੈ ਉਮੇਸ਼ ਲਲਿਤ, ਜੇ ਜੇ]

ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 – ਧਾਰਾ 11(6) – ਬਿਹਾਰ ਪਬਲਿਕ ਵਰਕਸ ਕੰਟਰੈਕਟਸ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ, 2008 – ਧਾਰਾ 8, 9 ਅਤੇ 22 – ਵਰਕਸ ਕੰਟਰੈਕਟ – ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ – ਰਾਜ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ (ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ) ਦੇ ਧਾਰਾ 11(6) ਅਧੀਨ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਇਸ ਆਧਾਰ ‘ਤੇ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ ਨੂੰ ਬਿਹਾਰ ਪਬਲਿਕ ਵਰਕਸ ਕੰਟਰੈਕਟਸ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ (ਰਾਜ ਐਕਟ) ਦੁਆਰਾ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ – ਆਯੋਜਿਤ: ਐਸਐਸ ਦੀ ਯੋਜਨਾ। ਰਾਜ ਐਕਟ ਦੇ 8, 9 ਅਤੇ 22 ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਐਕਟ ਕੰਮ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ - ਕਿਉਂਕਿ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਰਾਜ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ - ਰਾਜ ਲਈ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜਾਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ 'ਤੇ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਬਿਹਾਰ ਪਬਲਿਕ ਵਰਕਸ ਕੰਟਰੈਕਟਸ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ, 2008 - ਧਾਰਾ 4(3)(ਬੀ) - ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕਤਾ - ਆਯੋਜਿਤ: ਧਾਰਾ 4(3)(ਬੀ), ਜੋ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਲ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 - ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(1) ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਜਾਂ 70 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ, ਜੋ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਵੇ, ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦੀ ਹੈ - ਉਕਤ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਅਰਧ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਜ ਕਰਨੇ ਹਨ - ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮਾਪਤੀ ਅਜਿਹੇ ਮੈਂਬਰ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਖਲ ਦੇਵੇਗੀ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਕਤ ਉਪਬੰਧ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਮਾਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ - ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਕਤ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ - ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ - ਧਾਰਾ 14 - ਕੰਮ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ।

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2018 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 3344.

ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਬ੍ਰਹਮਪੁੱਤਰ ਇਨਫਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰ ਲਿਮਟਿਡ

2016 ਦੇ ਬੇਨਤੀ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 45 ਵਿੱਚ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 29.03.2017 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।
ਨਾਲ
ਸੀ. ਏ. ਨੰ. 3345 ਆਫ 2018.

ਨਮਨ ਨਾਗਰਥ, ਰਾਜੀਵ ਧਵਨ, ਕੁ. ਮੀਨਾਕਸ਼ੀ ਅਰੋੜਾ, ਪਰਾਗ ਪੀ. ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ, ਕੁ. ਵਿਭਾ ਦੱਤਾ ਮਖੀਜਾ, ਸੰਜੇ ਆਰ ਹੇਗੜੇ, ਸ੍ਰ. ਐਡਵੋਕੇਟ, ਪੁਰੁਸ਼ਇੰਦਰ ਕੌਰਵ, ਏ.ਜੀ., ਹਰਸ਼ ਪਰਾਸ਼ਰ, ਜ਼ੁਬਿਨ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਅਮਨ ਪਾਂਡੇ, ਪ੍ਰਤੀਕ ਖੰਡੇਲਵਾਲ, ਸ਼ਾਦਨ ਫਰਾਸਾਤ, ਅਰਜੁਨ ਗਰਗ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਕੁਮਾਰ, ਸੌਰਭ ਸੁਮਨ ਸਿਨਹਾ, ਆਦਿਤਿਆ ਦੇਵ ਟੀ., ਮੈਸਰਜ਼. ਏਪੀ ਅਤੇ ਜੇ ਚੈਂਬਰਜ਼, ਰਾਹੁਲ ਨਾਰਾਇਣ, ਸ਼ਾਸ਼ਵਤ ਜੀ., ਮਿਸ. ਰੇਣੂਕਾ ਸਾਹੂ, ਜਸਦੀਪ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਜੈ ਸਾਂਵਲਾ, ਸ੍ਰੀਧਰ ਪੋਤਰਾਜੂ, ਸੁਧੀਰ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਪ੍ਰਭਾਤ ਕੁਮਾਰ, ਪੇਟਲ ਚੰਧੋਕ, ਉਦੈ ਖੰਨਾ, ਰਿਸ਼ਭ ਕਪੂਰ, ਪ੍ਰਿਆਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ, ਕੁ. ਆਭਾ ਆਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ. ਦਿਸ਼ਾ ਵੈਸ਼, ਡੀ.ਐਸ. ਪਰਮਾਰ, ਸ. ਸੁਜੀਤਾ ਸ੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਹਰਸ਼ ਪਰਾਸ਼ਰ, ਵਰੁਣ ਅਮਰ, ਸ਼ਾਂਤਨੂ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ, ਅਜ਼ੀਮ ਐਚ. ਲਸਕਰ, ਸਚਿਨ ਦਾਸ, ਚੰਦਰ ਭੂਸ਼ਣ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਸ਼ਿਵਮ ਸਿੰਘ, ਅਪੂਰਵ ਸ੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਕੁ. ਸੁਗੰਧਾ ਬੱਤਰਾ, ਰੰਜਨ ਕੁਮਾਰ ਪਾਂਡੇ, ਚੰਦਨ ਕੁਮਾਰ, ਅਰਜੁਨ ਗਰਗ, ਜੈ ਸਾਵਲਾ, ਕੁ. ਰੇਣੂਕਾ ਸਾਹੂ, ਜਸਦੀਪ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਪ੍ਰਭਾਤ ਚੌਰਸੀਆ, ਕੁ. ਹੇਮੰਤਿਕਾ ਵਾਹੀ, ਪ੍ਰੀਤੇਸ਼ ਕਪੂਰ, ਮਿਸ. ਵਿਸ਼ਾਖਾ, ਕੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ, ਮਿਸ਼ਰਾ ਸੌਰਭ, ਕੁ. ਸਵਰੂਪਮਾ ਚਤੁਰਵੇਦੀ, ਸ੍ਰੀਮਤੀ. ਅਨੁਰਾਧਾ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਅੰਕਿਤ ਲਾਲ, ਵਰੁਣ ਮੋਹਨ, ਅੰਕਿਤ ਕੇ.ਆਰ. ਲਾਲ, ਰਵੀਨ ਦੂਬੇ, ਸੁਧਾਂਸੂ ਪਾਲ, ਨੀਲਾਵ ਬੰਧੋਪਾਧਿਆਏ, ਪ੍ਰਤੀਕ ਖੰਨਾ, ਐਡਵ. ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਹੁਕਮ

1. ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ. ਅਸੀਂ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

2. ਰਾਜ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 (ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ) ਦੀ ਧਾਰਾ 11(6) ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ ਨੂੰ ਬਿਹਾਰ ਪਬਲਿਕ ਵਰਕਸ ਕੰਟਰੈਕਟ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ, 2008 (ਬਿਹਾਰ ਐਕਟ 21 ਆਫ 2008) (ਰਾਜ ਐਕਟ) ਦੁਆਰਾ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

3. ਉਠਾਈ ਗਈ ਦਲੀਲ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਕੁਝ ਮੁੱਖ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਰਾਜ ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 8, 9 ਅਤੇ 22 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

“8. ਐਕਟ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸੁਲ੍ਹਾ ਐਕਟ, 1996 ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਵੇਗਾ। - ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਤੇ ਉਪਬੰਧ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸੁਲ੍ਹਾ ਐਕਟ, 1996 ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਤੇ ਪੂਰਕ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ

ਜੇਕਰ ਇੱਥੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਐਕਟ ਟਕਰਾਅ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਵੇਗਾ।

9. ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਅਤੇ ਅਵਾਰਡ ਦੇਣਾ - (1) ਜਿੱਥੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ, ਭਾਵੇਂ ਅਜਿਹੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਾਲਸੀ ਧਾਰਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫੀਸਾਂ ਨਾਲ ਭੇਜੇਗੀ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (10) ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਵਾਲਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਹਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਇੰਨਾ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਹਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(3) ਜਿੱਥੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ, ਜੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਘੋਖ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ 'ਤੇ, ਇਸਦੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ, ਇੱਕ ਅਵਾਰਡ ਜਾਂ ਅੰਤਰਿਮ ਅਵਾਰਡ ਦੇਵੇਗਾ।

(4) ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਆਪਣੇ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਵਾਲੇ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਸਾਰੇ ਵਾਜਬ ਡਿਸਪੈਚ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇਗਾ, ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(5) ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅੰਤਰਿਮ ਅਵਾਰਡ ਸਮੇਤ ਅਵਾਰਡ, ਧਾਰਾ - 12 ਜਾਂ 13 ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਅੰਤਿਮ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਬਾਈਡਿੰਗ ਹੋਵੇਗਾ।

(6) ਧਾਰਾ-12 ਜਾਂ 13 ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਬਦਲੇ ਗਏ ਅੰਤਰਿਮ ਪੁਰਸਕਾਰ ਸਮੇਤ ਇੱਕ ਪੁਰਸਕਾਰ, ਮੂਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਮੁੱਖ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ

ਜ਼ਾਬਤਾ, 1908 ਦੇ ਧਾਰਾ-2 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਡਿਕ੍ਰੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ - ਸਥਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੁਰਸਕਾਰ ਜਾਂ ਅੰਤਰਿਮ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ - ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

22. ਇਸ ਐਕਟ ਦਾ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਭਾਵ।- ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ, ਨਿਯਮ, ਆਦੇਸ਼, ਯੋਜਨਾ, ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(e) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ, ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ 'ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਸਾਲਸੀ ਧਾਰਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।"

4. ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਨੇ 22 ਜੂਨ, 2012 ਨੂੰ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਕਤ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਧਾਰਾ 25 ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਸੁਲ੍ਹਾ ਐਕਟ, 1996 (26 ਆਫ਼ 1996) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੋਧ ਜਾਂ ਪੁਨਰ-ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਹਨ, ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ।"

5. ਰਾਜ ਐਕਟ ਦੇ ਭਾਗ 8, 9 ਅਤੇ 22 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਐਕਟ ਕੰਮ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਰਾਜ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਾਨੂੰ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ।

6. ਅਪੀਲਾਂ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਰਾਜ ਲਈ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜਾਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ 'ਤੇ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

7. ਇਸ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ ਜਵਾਬਦੇਹ(ਆਂ) ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਰਾਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(3)(b) ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੈ। ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

"ਧਾਰਾ 4. ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮ :-

(3) (ਅ) ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣਗੇ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ; ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮਾਪਤੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ; ਉਹ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਬਦਲੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਭੱਤੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ।

8. ਸਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਵਸਥਾ ਕਿ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਲ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਯੋਜਨਾ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਹੈ। ਰਾਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(1) ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਜਾਂ 70 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ - ਜੋ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਵੇ, ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਕਤ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ - ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ - ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਅਰਧ ਨਿਆਂਇਕ - ਕਾਰਜ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਇੱਕ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ - ਅਜਿਹੇ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਾਪਤੀ - ਅਜਿਹੇ ਮੈਂਬਰ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ - ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਖਲ ਦੇਵੇਗੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਕਤ ਵਿਵਸਥਾ - ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਮਾਨੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਉਕਤ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਖਾਰਜ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਦਿਵਾਕਰ ਜੋਤੀ ਐਡਵੋਕੇਟ